

GULL- OG SILFURSMÍÐI
FERILBÓK

© **Gull- og silfursmið - Ferilbók**

ÍÐAN fræðslusetur ehf. annast verkefni fyrir menntamálaráðuneytið vegna náms í bíliðngreinum, bygginga- og mannvirkjagreinum, málm- og véltæknigreinum, matvæla- og veitingagreinum, snyrtigreinum, hönnunar- og handverksgreinum og upplýsinga- og fjölmiðlagreinum varðandi umsýslu sveinsprófa, skráningu og eftirlit með samningum um vinnustaðanám og framkvæmd annarra lokaprófa.

Að verkinu komu: Fagfólk og fagnefndir

Ritstjórn: ÍÐAN fræðslusetur

ISBN: 978-9935-442-17-8

Unnið fyrir: Mennta- og menningamálaráðuneytið

EFNISYFIRLIT

Formáli	4
Inngangur	5
Hlutverk og notkun námsferilsbókar	5
Réttindi og skyldur	6
Námssamningur	6
Sértæk lokamarkmið náms	7
Ferilbók - Gátlistar	
Móttaka, öryggismál og umgengni	8
Gull- og silfursmíðaverkstæðið	9
Samskipti og þjónusta	10
Daglegur rekstur verkstæða	11
Smíðavinna	12
Viðgerðavinna	13

FORMÁLI

Ferilbókin er afrakstur margra aðila, fagmanna úr greinunum, nefndarmanna, kennara verkmenntaskóla, menntunarfræðinga og annarra áhugasamra. Verkefnið er fjármagnað af mennta- og menningarmálaráðuneytinu.

Markmið með þessari **tilraunaútgáfu** er að lýsa helstu þáttum sem vinnustaðurinn þarf að búa yfir svo hægt sé að undirbúa nemann fyrir töku sveinsprófs. Gott er að hafa í huga að það að standast sveinspróf veitir ákveðin starfsréttindi. Nýútskrifaður sveinn er orðinn fagmaður í sinni grein með þeim skyldum og ábyrgð sem því fylgir. Verkpættir bókarinnar eru byggðir á gildandi aðalnámskrá framhaldsskóla.

Bókin getur nýst öllum þeim sem koma að námsframvindu iðnnema. Ávinningurinn af því að nýta sér bókina er margvíslegur, má þar nefna að grundvöllur skapast til samskipta milli nema og meistara/tilsjónarmanna. Hlutaðeigendur fá yfirlit yfir þá færni sem fagmaður í greininni þarf að búa yfir. Einnig er hægt að nýta hana við sveinsprófsundirbúninginn.

Við viljum benda á að inngangskafarnir eru ekki síður mikilvægir. Þar koma fram upplýsingar um námssamninginn, réttindi og skyldur o.fl. Viljum við nota tækifærið hér til að undirstrika mikilvægi þess að gerður sé námssamningur um leið og vinnustaðanámið hefst. Samningurinn tryggir stöðu og réttindi þeirra aðila sem koma að samningnum.

Í sumum fyrirtækjum er sérhæfingin orðin þónokkur og því er tilvalið að fyrirtæki myndi t.d. með sér samstarfssamning eða skóla um ákveðna verkpætti.

Hafa skal í huga að innihald ferilbókarinnar er ekki endanlegt heldur er hún tilraun til að lýsa þeirri færni sem sveinn þarf að búa yfir til að geta stundað sitt fag. Í sumum tilfellum gæti verkþáttum verið ofaukið eða þá vantað. Því er mikilvægt að notendur verði virkir í að benda á það sem betur má fara.

Ritstjórn

Til nema

Hvers vegna vinnustaðanámið? Vinnustaðanámið er mikilvægur þáttur allrar menntunar. Svo vel megi takast þarf að vanda undirbúninginn. Ferilbókin hjálpar þér, meistara þínum, tilsjónarmanni og kennara að undirbúa námið. Afrakstur námsins á vinnustað á að vera lýsandi fyrir það sem þú átt að kunna og skilja að námi loknu. Engu að síður er mikilvægt að gera ráð fyrir hinu óvænta. Þekking, færni og hæfni eru mikilvæg orð sem þú skalt hafa í huga á meðan á náminu stendur og þegar þú lítur yfir farinn veg og ígrundar það sem þú hefur lært. Til að ná sem bestum árangri í vinnustaðanáminu skaltu reyna að útskýra, skilgreina og ræða innhald starfsins. Þú getur alltaf fengið aðstoð. Meistari þinn eða tilsjónarmaður á að vera þér innan handar. Hafðu ferilbókina meðferðis á hverjum degi. Skráðu hjá þér það sem þú færð að gera á vinnustaðnum.

Í öllum starfsgreinum er þörf fyrir samspil þekkingar, hæfni og færni. Í vinnustaðanáminu gefst þér tækifæri til að beita þeirri þekkingu sem þú hefur aflað þér um leið og þú öðlast dýpri skilning. Þú munt þurfa að greina og leysa vandamál. Stundum gætir þú þurft að finna þínar eigin leiðir til að leysa úr málum. Þú munt læra að skipuleggja tíma þinn og vinnu og síðast en ekki síst læra að meta eigið vinnuframlag og reynslu á grundvelli þekkingar.

Í vinnustaðanáminu munt þú kynnst:

- styrkleikum og veikleikum þínum,
- starfsumhverfi og menningu starfsins,
- þeim tækifærum sem þér standa til boða

Inngangur

Tilgangur vinnustaðanáms er að efla þekkingu, færni og skilning nema á verkþáttum námsins. Að loknu vinnustaðanámi á neminn að hafa öðlast þá færni sem þarf til að standast sveinspróf. Ferilbók er lýsing á verkþáttum námsins.

Iðnneminn og ferilbókin

Ferilbókin er í eigu nemans og á hans ábyrgð. Námsferilbókin er til leiðsagnar í vinnustaðanáminu. Hér verður fjallað um:

- hlutverk og notkun ferilbókar og réttindi og skyldur nema og meistara.
- mikilvægi námssamnings og staðfestingu á vinnustaðanámi ásamt verkþáttum námsins.
- eyðublöð þar sem kennarar og meistari / tilsjónarmaður geta skrifað niður umsagnir ásamt eyðublöðum fyrir nemann.
- sértæk lokamarkmið námsins.
- gögn, s.s. námssamning, launaseðla, skólaeinkunn og annað sem getur aukið styrk námsferilbókarinnar.
- lög og reglugerðir sem snúa að starfsnámi ásamt orðaskýringum.
- námsferilbókina sem hluta af starfsferilsskrá.

Meistari/tilsjónarmaður

Æskilegt er að meistari/tilsjónarmaður skipuleggi vinnustaðanámið fram í tímann. Meistari/tilsjónarmaður merkir reglulega við þá verkþætti sem nemi hefur lokið.

Bókin er notuð til að halda utan um þá fræðslu sem á að fara fram samkvæmt námskrá og er þar af leiðandi öflugt tæki til undirbúnings fyrir sveinspróf. ÍÐAN fræðslusetur býður meisturum og tilsjónarmönnum nema að taka þátt í námskeiði sem nefnist „Kennsla á vinnustað“. Ávinningurinn er margvíslegur og má þar nefna; markviss notkun námsferilbókar, hagnýt viðtals- og samskiptatækni og leiðir til að draga úr brottfalli nema.

Hlutverk og notkun námsferilsbókar

Námsferilbókin

Ferilbókin er yfirlit yfir námsframvindu nema í vinnustaðanámi. Í bókinni eru lýsingar á verkþáttum sem kennslan nær til og tengsl þeirra við lokamarkmið greinarinnar.

Gert er ráð fyrir að námsferilbókin fylgi nemanum. Meistari/tilsjónarmaður getur metið verkþættina með eftirfarandi hætti:

- **LOKIÐ**
Merkja skal í reitinn eftir því sem við á. Mælt er með að nemi og meistari/tilsjónarmaður fari yfir ferilbókina í sameiningu.
- **VIÐMIÐUNARTÍMI VERKÞÁTTA**
Merkja skal hvað það tók nemann langan tíma að ljúka viðkomandi verkþætti.
- **HEILDARMAT VERKÞÁTTA**
Þegar nemi hefur lokið verkþætti metur meistari/tilsjónarmaður kunnáttu nemans.

Matsskalinn spannar eftirfarandi:

- a. Lítil þekking og færni og/eða getur útfært einfalda verkþætti undir stjórn annarra.
- b. Nokkur þekking og færni og/eða getur starfað við fyrirfram gefin verkefni undir handleiðslu næsta yfirmanns.
- c. Góð þekking og færni og/eða vinnur vel og sýnir sjálfstæð vinnubrögð.
- d. Mjög góð þekking og færni og/eða hefur mjög góða fagkunnáttu, sýnir sjálfstæði og frumkvæði í starfi.

Staðfesting námsframvindu

Í lok hvers tímabils staðfesta nemi og meistari með undirritun sinni að kennsla hafi farið fram í þeim verkþáttum sem merkt er við á eyðublöðunum „vinnustaðanáms-gátlisti“. Þetta gefur nema og meistara/tilsjónarmanni tæki- færi til að tala um þá verkþætti sem farið hefur verið í og hvaða þættir séu framundan.

Neminn er hvattur til að hafa það sem vana í lok hverrar viku að merkja við á gátlista hvaða verkþættir hafa verið unnir í vikunni.

Í lok hverrar skólaannar fær neminn námsferilblað frá skólanum sem staðfestir námsframvindu í skóla. Í ferilbókinni er plastvasi sem ætlaður er til varðveislu þess.

ÍÐAN fræðslusetur

Ferilbókin verður kölluð inn eftir verklagsreglum umsýsluaðila. Eiganda ferilbókarinnar verður gerð grein fyrir fyrirkomulagi innköllunar við afhendingu.

Ferilbókin getur verið hnitmiðað tæki til að styrkja samskipti milli vinnustaðar og skóla. Gert er ráð fyrir eyðublöð- um þar sem fagkennarar í skóla og meistara/tilsjónarmenn ásamt nemum geti skrifað athugasemdir og ábendingar.

Réttindi og skyldur

Kennsluábyrgð

Með undirskrift sinni á námssamning hafa meistari og fyrirtæki tekið ábyrgð á því að neminn geti stundað vinnustaðanám. Nemaleyfi og námssamningar tiltaka hvort nemi skuli sækja nám á einum eða fleiri vinnustöðum.

Laun og önnur kjaraatriði

Lágmarkslaun og önnur kjaraatriði þ.m.t. orlofslaun, greiðslur í lífeyrissjóð, laun í veikinda- og slysaforföllum o.fl. skulu vera samkvæmt kjarasamningi aðila á vinnumarkaði.

Öryggis- og umhverfismál

Fyrirtæki/meistari er ábyrgur fyrir því að neminn vinni samkvæmt lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980 með síðari breytingum. Komi upp vafaatriði vegna þessa er meistara/tilsjónarmanni og nema bent á að leita ráðlegginga hjá Vinnueftirliti ríkisins.

Námssamningur

Þegar nemi og meistari ákveða að gera samning um vinnustaðanám nemans senda þeir umsókn um gerð námssamnings til IÐUNNAR fræðsluseturs. Umsókninni þurfa að fylgja allar upplýsingar um það nám og/eða starfsnám sem neminn hefur lokið í iðngreininni. Ef öll skilyrði eru uppfyllt er námssamningurinn gerður í fjórriti og sendur meistara til undirritunar. Nemi og meistari undirrita samninginn og senda til IÐUNNAR fræðsluseturs. Skólinn fær einnig afrit af námssamningnum.

Ganga skal frá skriflegum námssamningi meistara og nema eigi síðar en mánuði eftir að hann kemur til náms hjá meistara.

Fyrstu þrjú mánuðir námstíma samkvæmt námssamningi skoðast sem reynslutími. Hvenær sem er á reynslu- tímanum getur hvor samningsaðili um sig slitið námssamningi án þess að tilgreina ástæður.

Á reynslutímanum er gagnkvæmur uppsagnarfrestur aðila ein vika, miðað við vikulok eða upphaf viku. Verði námssamningi slitið á reynslutímanum skal iðnnemi fá fullnaðaruppgjör við starfslok.

Hvaða reglur gilda um slit á námssamningi og uppsagnarfrest?

Ef nemi getur ekki lokið námi sínu hjá meistaranum verða þeir að rifta námssamningnum formlega hjá IÐUNNI fræðslusetri og tilgreina ástæðu riftunar. Riftunarbeiðni þarf að vera í þríriti; eintak nema, eintak meistara og eitt eintak fer til IÐUNNAR fræðsluseturs ásamt eintökum nema og meistara af námssamningnum.

Aðilar námssamnings geta slitið honum:

- Ef nemi vanrækir nám sitt.
- Ef nemi hefur að álitni lækni ekki heilsu til að stunda iðnina.
- Ef meistari eða fyrirtæki efnir ekki samningsskyldur sínar.
- Ef meistari eða fyrirtæki verður gjaldþrota eða hættir að reka fyrirtækið af öðrum ástæðum.
- Ef svo er ástatt sem greinir í stafaliðum a. og c. en meistari eða nemi slíta ekki námssamningi geta fulltrúar IÐUNNAR fræðsluseturs slitið samningi að undangenginni rannsókn.

Aðilum er heimilt að slíta námssamningi ef þeir koma sér saman um það. Uppsagnarfrestur samnings í slíkum tilfellum skal alla jafna vera einn mánuður.

Sé námssamningi slitið eftir að þriggja mánaða reynslutími er liðinn skal IÐAN fræðslusetur skrá ástæðu samningsslitanna. Óski aðili einhliða riftunar námssamnings þegar reynslutími er liðinn skal það gert skriflega og mótaðila gefinn kostur á að tjá sig um riftunarbeiðnina. Uppsagnarfrestur samnings í slíkum tilfellum er alla jafna einn mánuður.

Ágreiningi sem rís vegna ákvörðunar eða úrskurðar IÐUNNAR fræðsluseturs vegna samningsslita, skal vísa til menntamálaráðherra.

Hvaða reglur gilda um námstíma?

Upphafsdagsetning námssamnings skal miðast við þann tíma sem nemi byrjar á námssamningi. Almenn gildir að yfirvinna, umfram 40 stundir á viku, er ekki metin til styttingar á vinnustaðanámi.

Sannanleg vinna með skóla styttr námstíma skv. eftirfarandi reglu:

- Miðað er við að fullt nám í skóla sé 20 einingar á önn.
- Nemi í 10 eininga námi á önn fær metna 22 klst. vinnu á viku til styttingar á námstíma.
- Nemi í 15 eininga námi á önn fær metna 11 klst. vinnu á viku o.s.frv.
- Miðað er við að samanlögð vinna (skóli+starf) fari ekki yfir 44 klst. á viku.

Vinnustaðanám byggir á ákvæðum aðalnámskrár og reglum um vinnustaðanám í viðkomandi starfsgrein.

Hafi nemi stundað nám hjá öðrum meistara í sömu iðngrein en slitið námssamningi við hann, skal sá tími er hann vann hjá honum dragast frá fullum námstíma hjá hinum síðari.

Sértæk lokamarkmið náms

Samningsbundið iðnnám

Gull og silfursmiði er löggilt iðngrein. Meðalnámstími er fjögur ár, þar af 5 annir í skóla og 72 vikna vinnustaðanám. Meginmarkmið náms í gull og silfursmiði er að nemendur öðlist nauðsynlega þekkingu, skilning og færni til að takast á við öll meginverkefni í störfum gull og silfursmiða : á verkstæðum, verslunum eða annars staðar þar sem gull og silfursmiða er þörf. Náminu lýkur með sveinsprófi er veitir rétt til starfa í iðninni og til inn-göngu í nám til iðnmeistaraprófs.

Meðan á náminu stendur geta nemendur sótt kunnáttu á milli verkstæða á Íslandi auk viðurkenndra verkstæða og skóla erlendis og telst það sem partur af vinnustaðanámi nemandans (72 vikur). Sjá nánar í reglum um nemaleyfi (www.idan.is).

6. Brautarlýsing – gull- og silfursmiði (GS8)

Almennar greinar		23 ein.
Íslenska	ÍSL 102 202	4 ein.
Erlend tungumál	ENS 102 DAN ¹ 102 + 4 ein.	8 ein.
Stærðfræði	STÆ 102 122	4 ein.
Lífsleikni	LKN 2 ein. ²	2 ein.
Íþróttir	ÍÞR 101 111 201 211 + 1 ein.	5 ein.

Sérgreinar		75 ein.
Efnisfræði gull- og silfursmiða	EFG 102	2 ein.
Frihendisteikning	FHT 102	2 ein.
Grunnteikning	GRT 103	3 ein.
Hönnun í gull- og silfursmiði	HÖG 103 203	6 ein.
Leturgröftur	LET 103	3 ein.
Listasaga gull- og silfursmiða	LIG 103	3 ein.
Silfursmiði	SIL 105	5 ein.
Síselering	SÍS103	3 ein.
Steinafræði	STF 102	2 ein.
Steinaisetning	STÍ 105	5 ein.
Störf og starfsumhverfi gull- og silfursmiða	STG 101	1 ein.
Tölvustudd hönnun	TÖH 103 202	5 ein.
Tölvutækni í hönnun og markaðssetningu	TÖG 102 202	4 ein.
Verkleg gull- og silfursmiði	VGS 109 204 304 404	21 ein.
Víravirki	VÍR 105	5 ein.
Val nemandans/skóla		5 ein.
Starfsþjálfun 72 vikur		2 ein.
Samtals		170 ein.

¹ Norska eða sænska

² Áfanginn Störf og starfsumhverfi gull- og silfursmiða STG 101 gildir sem ein eining í lífsleikni

Skylduáfangar í gull og silfursmiði

Aðalnámsskrá gull og silfursmiða sem menntamálaráðuneyti gefur út (2005) tilgreinir þá námsáfanga sem nemendum í gull og silfursmiði ber að taka. Á þetta bæði við um grunnnám gull og silfursmiða (1. til 4. önn) og undirbúning fyrir sveinspróf (5. önn). Þ.e. 5 annir í skóla og 72 vikna starfsþjálfun. Markmið námsins er að gera nemendum kleift að takast á við þau viðfangsefni sem gull og silfursmiðir inna af hendi. Náminu lýkur með sveinsprófi er veitir rétt til starfa í iðninni og til inngöngu í nám til iðnmeistaraprófs.

Lokamarkmið námsins

Meginmarkmið með námi í gull- og silfursmiði er að nemendur öðlist skilning, þekkingu og færni til að annast alla helstu þætti sem við koma iðninni. Hann þekki vel þau efni sem unnið er úr, hafi nauðsynlega tækni og vinnuáferðir á valdi sínu, geti komið vöru sinni á framfæri og selt hana. Hann skal geta starfað sjálfstætt og hafa góðan grunn til áframhaldandi náms.

Að loknu námi í gull- og silfursmiði skal nemandi

- kunna góð skil á áhöldum og tækjum sem notuð eru í iðngreininni, notkun, meðferð og viðhaldi
- hafa grundvallarþekkingu og færni í silfursmiði, leturgreftir, steinaisetningu og síseleringu (málmyndskreytingu)
- geta af öryggi notað öll helstu efni sem notuð eru í gull- og silfursmiði og þekkja áhrif þeirra á umhverfið.
- geta húðað málm með mismunandi aðferðum.
- geta próað, hannað og smíðað skartgripi og geta unnið út frá sínum eigin hugmyndum, jafnt sem annarra, á skipulagðan hátt
- þekkja íslenska hefð í gerð víravirkis og geta smíðað einfalda muni
- ráða við einfalda skartgripasteypu og geta gert mót fyrir gerð flóknari gripa
- geta gert við flestar gerðir skartgripa
- hafa þekkingu á öllum helstu tegundum eðalsteina auk annarra steina sem notaðir hafa verið í skartgripi, héraðis og erlendis
- geta lagt mat á gæði eigin vinnu jafnt sem annarra
- geta þjónustað viðskiptavini af lipurð, háttvísi og kunnáttu
- geta leitað sér upplýsinga um fagið og tileinkað sér nýjungar innan þess með því markmiði að nýta sér þær við vinnu eða áframhaldandi nám
- geta nýtt sér tölvur til að fræðast, reikna út kostnað, kynna hönnun sína og verkefni og hafa samskipti við viðskiptamenn og samstarfsaðila
- geta hagnýtt tölvutækni í hugmyndaþróun, hönnun og framleiðslu innan greinarinnar
- þekkja öll helstu öryggisatriði varðandi umgengni og notkun áhalda, véla og efna
- geta brugðist rétt við ef slys ber að höndum
- taka virka og ábyrga afstöðu til náttúruverndar og kunna aðferðir við meðferð og losun óvístvænna efna
- gera sér grein fyrir sögu og menningararfleifð gull- og silfursmiðinnar og þeim möguleikum sem felast í starfssviði gull- og silfursmiða samtíms

FERILBÓK - GÁTLISTI

Móttaka, öryggismál og umgengni

Tilgangur verkþáttarins er að neminn fái kynningu á faginu, fyrirtækinu og umhverfi þess.

Markmiðið er að neminn hafi tileinkað sér almenna og sértæka þekkingu, leikni og hæfni á sviði öryggismála og gæðastjórnunar og hafi þekkingu á neðangreind verkefni að mestu eða öllu leyti.

Verkþættir	Lokið	Athugasemdir
Móttaka		
Námsferilsbókin afhent.		
Kynning á námsferilsbókinni.		
Námssamningur.		
Áætlun um vinnustaðanám.		
Umhverfisstefna fyrirtækisins.		
Starfsmannastefna fyrirtækisins.		
Ábyrgð og skyldur fyrirtækisins gagnvart nema.		
Ábyrgð og skyldur nemans gagnvart fyrirtækinu.		
Stéttarfélag, lífeyrismál og slysatryggingar.		
Sí- og endurmenntun.		
Trúnaðarmaður fyrirtækisins.		

Öryggismál og umgengni	Lokið	Athugasemdir
Öryggistrúnaðarmaður fyrirtækisins.		
Brunavarnir.		
Staðsetning slökkvitækja.		
Staðsetning sjúkrakassa.		
Viðbrögð við slysum.		
Vinnustellingar.		
Áhættuþættir í umhverfinu, s.s. lofttræsting, eiturefni og lýsing.		
Samskipti á vinnustað, s.s. einelti, áreiti, boðleiðir ...		
Mikilvægi trúnaðar gagnvart viðskiptavinum.		

Merkið í viðeigandi reit	
☐	Lítill þekking/hæfni
☐	Nokkur þekking/hæfni
☐	Góð þekking/hæfni
☐	Mjög góð þekking/hæfni

FERILBÓK - GÁTLISTI

Gull- og silfursmíðaverkstæðið

Tilgangur verkþáttarins er að neminn læri góðar umgengnisreglur um gull- og silfursmíðaverkstæði sem vinnustað.

Markmiðið er að neminn hafi tileinkað sér almenna og sértæka þekkingu, leikni og hæfni við meðhöndlun efna, tækja og áhalda í greininni og skilji mikilvægi vinnuskipulags.

Verkþættir	Lokið	Athugasemdir
Meðhöndlun, frágangur og viðhald		
Meðhöndlun stærri verkfæra, s.s. valsa og slípivéla, og þekki hættur sem röng vinnubrögð geta orsakað.		
Helstu verkfæri.		
Meðhöndlun, varðveisla og förgun eitrefna.		
Meðhöndlun, viðhald og frágangur handverkfæra.		
Vinnuflæði á verkstæði.		
Myndabankar á veraldarvefnum.		

Gæðastýring á verkefnum		
Skipulag vinnusvæða á gull- og silfursmíðaverkstæðum.		
Staðsetning verkfæra og efna til að hámarka vinnuflæði.		
Verkefnaáætlun í gull- og silfursmíði.		
Stjórnun og skipulag verkefna á verkstæði.		
Skil og afhending verkefna samkvæmt áætlun.		

Merkið í viðeigandi reit	
	Lítill þekking/hæfni
	Nokkur þekking/hæfni
	Góð þekking/hæfni
	Mjög góð þekking/hæfni

FERILBÓK - GÁTLISTI

Samskipti og þjónusta

Tilgangur verkþáttarins er að neminn þjálfist í samskiptum við viðskiptavini, s.s. móttöku viðgerða, að bregðast við óskum um sérsníði og í samvinnu við aðra starfsmenn, s.s. afleiðslufólk.

Markmiðið er að neminn hafi tileinkað sér almenna þekkingu á hlutverki stjórnenda og þekki hlutverk verslunar í greininni. Hann á einnig að hafa tileinkað sér almenna færni og hæfni í þjónustusamskiptum.

Verkþættir	Lokið	Athugasemdir
Hlutverk stjórnenda		
Hlutverk hönnuða, siðareglur og samskipti á milli hönnuða og gullsmíða.		

Samskipti og vinna í nærumhverfi gull- og silfursmíða	Lokið	Athugasemdir
Aðrir gull- og silfursmíðir.		
Hönnuðir.		
Afgreiðslufólk.		
Birgjar.		

Afgreiðsla í verslun – þjónustusamskipti	Lokið	Athugasemdir
Móttaka gripa til viðgerða.		
Óskir um sérsníði.		
Að meta þarfir viðskiptavina.		
Jákvæð samskipti við viðskiptavini.		
Móttaka verkefna (sérsníði/viðgerðir) frá viðskiptavinum.		
Móttaka verkefna frá meistara eða hönnuði.		
Afhending verkefna (smíðaverkefna) til viðskiptavina.		

Merkið í viðeigandi reit	
	Lítill þekking/hæfni
	Nokkur þekking/hæfni
	Góð þekking/hæfni
	Mjög góð þekking/hæfni

Daglegur rekstur verkstæða

Tilgangur verkþáttarins er að neminn læri um daglegan rekstur gull- og silfursmíðaverkstæða og verslana og þekki þær reglur og lög sem gilda um slíkan rekstur.

Markmiðið er að neminn hafi tileinkað sér almenna og sértæka þekkingu, leikni og hæfni við daglegan rekstur verkstæða, s.s. tilboðsgerð, undirbúning vegna smíða sem og hlutverk og skyldur hlutaðeigenda.

Verkþættir	Lokið	Athugasemdir
Tilboðsgerð byggð á		
Undirbúningsvinnu.		
Hönnun smíðisgrips.		
Gerð smíðisgrips.		

Lög og reglur		
Höfundarréttur í gull- og silfursmíði.		
Höfundarréttur annars fagfólks.		
Merkingar á skartgripum (stimplar), lög og reglur og skráningar.		

Yfirsýn og verðlagning		
Rekstur gull- og silfurverkstæða.		
Rekstur verslunar í gull- og silfursmíði.		
Verðlagning á smíði frá verkstæði (efni, tími og annar kostnaður).		
Verðlagning viðgerða frá verkstæði.		
Verðlagning vöru og viðgerða úr verslun.		

Merkið í viðeigandi reit	
	Lítill þekking/hæfni
	Nokkur þekking/hæfni
	Góð þekking/hæfni
	Mjög góð þekking/hæfni

FERILBÓK - GÁTLISTI

Smíðavinna

Tilgangur verkþáttarins er að nemi læri um smíði skartgripa, merkja og gjafavöru.

Markmiðið er að neminn hafi tileinkað sér almenna og sértæka þekkingu, leikni og hæfni við smíði á m.a. gull- og silfurskartgripum. Neminn þekki smíði merkja, listmuna og nytjahluta og þekki magnframleiðslu skartgripa.

Verkþættir	Lokið	Athugasemdir
Smíði gripa		
Smíði einbauga í gulli og silfri.		
Smíði heilfatninga (hringlaga, sporöskjulagaðra og ferkantaðra) með botni og sæti.		
Smíði klófatninga (4 og 6 klær).		
Smíði og afhending frummóts fyrir steypu.		
Smíði öryggjskrækja á armband/festi.		
Smíði lása.		
Smíði á hring og meni með heilfatningu og klófatningu.		
Húðun málma.		

Setning steina		
Setja steina í heilfatningar.		
Setja steina í klófatningar.		

Undirbúningur og úrvinnsla		
Getur forunnið (brætt, valsað og afglóðað) gull og silfur til mótunar.		
Getur á skipulagðan hátt smíðað skartgripa út frá eigin hönnun og annarra.		
Getur unnið eftir teikningum og metið hvaða vinnsluáðferð á við hverju sinni.		
Helstu staðlar.		

Merkið í viðeigandi reit	
	Lítill þekking/hæfni
	Nokkur þekking/hæfni
	Góð þekking/hæfni
	Mjög góð þekking/hæfni

FERILBÓK - GÁTLISTI

Viðgerðavinna

Tilgangur verkþáttarinnar er að nemi læri algengar viðgerðir á skartgripum og skrautmunum.

Markmiðið er að neminn hafi tileinkað sér almenna og sértæka þekkingu, leikni og hæfni við stækkun eða minnkun gripa, geti lagfært smíðisgripi, endurnýjað klær og fatningar sem og skipt um baug á gull- og silfurhringjum.

Verkþættir	Lokið	Athugasemdir
Breytingar og viðgerðir		
Stækka og minnka einbauga í gulli og silfri.		
Stækka og minnka hringa með steinum í gulli og silfri.		
Skipta um baug á hring í gulli og silfri.		
Endurnýja klófatningu (klær) á skartgrip í gulli og silfri.		
Endurnýja öryggiskrækjur á armböndum/festum.		
Kveikja festar, kassafestar og anker (gull/silfur).		
Lagfæra hola skartgripi.		
Lagfæra armbönd, t.d. bismark og múrsteinsarmbönd.		
Lagfæra lása (silfur/gull).		

Hreinsun		
Hreinsa, slípa og pólera gull- og silfurskartgripi.		
Hreinsa, slípa, pólera og gylla eða rodeumhúða skartgripi.		
Hreinsa og þræða perlufestar.		

Merkið í viðeigandi reit	
	Lítill þekking/hæfni
	Nokkur þekking/hæfni
	Góð þekking/hæfni
	Mjög góð þekking/hæfni

IDAN
fræðslusetur

Skúlatún 2 - 105 Reykjavík - Sími 590 6400 - Fax 590 6401
idan@idan.is - www.idan.is